

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

évi 10 pengő, félévi 5 pengő.
Egyes szám ára 24 fillér.

Laptulajdonos:

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI
MUNTEZET RESZVENYTÁRSASÁG

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám.
Telefon: 18-87.

Népi megújulás

Szabad-e Dévénynél betörnöm
új időknek új dalaival? (Ady).

a megújulás csak úgy válik valóra, ha az egyes rétegek közé mesterségesen emelt válaszfalak alacsonyabbakká válnak. Volt idő, amikor el sem lehetett volna képzelni, hogy a rugonfalvi székely házaspár gyermeke a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban államtitkár lehessen. Bármennyire tehetséges volt egy falusi földműves fia, csak szabadpályán érvényesülhetett, mert az a társadalmi osztály, amely mindig kőbálváltta a kormányok tagjait, nem volt hajlandó befogadni azt, akinek legalább is útágú nemesi korona nem ágaskodott a névjegyén.

Ma a megújulás útjára lépett ország így mozgósítja egymásután az igazi értékeket. Mintha csak tartalékban, valahol kibaszálattalunk várak volna ezek az új elemek, úgy bukkanlak most fel egy-egy kinevezés után s veszik kezükbe az ügyek intézését. Természetesen nem új osztály-kapcsolatokat jelent ez a rendszer, mert éppen Mester Miklós jelentette ki, hogy bár a falusi nép közül jött, nem hajlandó a régi dzsentri, vagy mágnás példák alapján új, népi protekcionizmust megteremtén s csak a rátermettség, az igaz érdem s a nemzet nagy érdekeit vezetik minden cselekedetében.

A politikai és szellemi megújulás így hozza magával a társadalmi megújulást!

Kétféle származási elmélete volt eddig a magyar közeletnek. Az egyik azt követelte, hogy „nagy család” legyen, aki vezető helyen akar az országban dolgozni, a másik pedig azt mondta, hogy nem számít a faji származás. Így lehettek falusi körvonalú egyetemi tanárok és körjegyzői miniszterek idegenek a magyar közéletben. Ma megváltozott a tétel a származás tekintetében azt kiánja: fajlag ne legyen a nemzetközi zsidóság tagja, társadalmi származása pedig nem számít a vezető elyekre lépőnek, csak rátermettsége. Ha arraváló és hozzáértő, fedettellen életű férfi, ám származék „nagy családból”, elfoglalhatja helyét. De a szolgáló és eseléd-kevény fia, vagy a négyholdas földműves gyermeke éppen úgy lehet államtitkár, mint eddig az „előkelő származásúak”, ha egyéni képességei erre alkalmassá teszik.

Ezt a tételt bizonyítja Mester Miklós, a rugonfalvi székely, egykori szolgáló fia, aki államtitkári kinevezése, ezt az ugyancsak népi sorból, állami állást születtei Páger Antal, a nagy színművész kormánybiztosi megbízása és még egy egész sora az új idők új hőrosmának. A nemzetnek, illetve a nemzet élén járó osztályoknak megújítását régóta hirdetik a magyar gondolkodók s tisztában volt azaz is minden józan fő, hogy csak a népből újulhatnak meg a főbbi társadalmi rétegek s ez

A délfalasországi esatatór egyik részlete.

HETI JEGYZETEK

Irja: (d. i.)

Féltrevezetetlen áll a falusi nép

egyes helyeken a legújabb eseményekkel kapcsolatban. Bár lapunk hétről-hétre hű és pontos képet adja kis terjedelméhez és héttip-jellegéhez képest az eseményeknek s összefoglalja azokat, a nevezetesebb jelenségeket pedig külön cikkeikben méltatja, mégis szükséges, hogy ezen a héten a zsidósággal kapcsolatban hozott intézkedések háttéréről írjunk. Voltak ugyanis olyan boldog községek Erdély egyes részein, ahol ismeretlen volt a zsidó s ha évtizedekkel ezelőt beavandorolt is egy batyas galíciai izraelita, a nép egészséges tartózkodása hamar meggyőzte arról, hogy nincs itt sok keresnivalója és jobb, ha eltűnik minél hamarabb a községből. A városokban és a nagy községekben már más volt a helyzet, mert itt többen tudták megvetni lábukat s meglepedve nem egyszer rövid nehégy év alatt hatalmas vagyont szereztek. Egyik zsidó segítette a másikat, az üzletkötéseknél egymás kezére jöttek s bár az az tünetek, hogy ők wallásos emberek, akiknek szigorú törvényei vannak, úgyet sem vetettek a tisztességre és az ország törvényeire. Miért? A zsidóság világuralmát másképp nem is remélték volna megvalósítani, csak ha évszázadokkal ezelőtől úgy szabják meg saját törvényüket, hogy ha egy „igazhítát” (zsidó) becsap egy gójimot (keresztényt), akkor az nem bűn...

*

Mi okozta az ellen-szenet,

amelyben a zsidóság részesei? Őszetartás? Elkülönülés hajlama? Nem. Hanem a végtelen kapzsiság, minden más érdeknek, törvénynek megfogadása és csak a zsidó vagyont gyűjtésének, a hatalom megszerzésének vágya. Az ő anyagi és szellemi uralkom elatt nyugott Európa már a múlt század végén s ez az uralom terjesztette el azt a mondatot, hogy „pénz beszél, kuty a ga”. Az fejtekt ki ezzel, hogy pénzért mindent lehet szerezni. Így is tettek. Pénzzel vették magyar nevéket, pénzzel a báróságot, vagy nemesi előnevet, pénzzel vásárolták meg politikuskokat, hogy nekik kedvező rendeleteket, törvényeket hozzanak az ország színe előtt, pénzzel vásárolták meg a magyar néket, pénzpoltikával tettek főnkre magyar állalkozásokat, pénzzel fizet-

ték a külföldi sajtót, amely Magyarországot rágalmazta, pénzzel vásárolták meg a magyar közéletényt s ennek rokonszenvét, megfizették újságok, színházak, mozik, könyvek, megfizették úgynökök terjesztették azt a mesét, hogy a zsidók nélkül nincs élet, hogy nélkülük megbukik az ország, ők hitették el a pénz hatalmával, hogy egy zsidónak több esze van, mint húsz kereszténynek. A végtelenségig folytathatók a felsorolást és még mindig nem tudnánk elmondani mindazt, amit pénzzel, csaló és áruló módon szertett vagyonnal, szorolással szereztek meg maguknak.

*

Elárulták a falusi népet

s elsősorban az ő bőrén gárdagodtak meg. A galíciai batyas zsidó nem állhatott be a fővárosba s nem kérhetett magának az első években bárói címet, ez természetes. Mit csinált tehát? Letelpedett valamelyik kis faluban, ahol a legelősebben megszerezhetle táplálékot. Szertett egy liter pálinkát s az arató-, vagy erdmunkások között árulta az alkoholt. Ha sikerült rászoktatnia a napi részegsége a magyar földművet s látta, hogy a szerencsétlen ember a pálinka rajba lett, tovább látta, ha nem volt már pénze a részegre akkor kegyesen megismogalta a zsidó a szegkált és azt mondta: Nem baj, Salamon zsidó jó ember, nem hagyja cserben azokat, akik szeretik! És adta tovább is a pálinkát, amely az egy literrel már egész pincére való mennyiségé gyarapodott. Amikor aztán a magyar ember, a nincstelen napszamos megkérdezte, hogy mivel forsz, azt mondta a zsidó, hogy majd ledolgozza a nyáron. Ez tetszelt, mert nem került pénzbe s mégis lehetett inni tovább! Akinek foltja volt, annak a természet adta hitelbe a pálinkát. S mi történt, amikor elfjött az aratás ideje? A hitelért lekötött termést nem a magyar gazda aratta le saját magá-

A „Magyar Nép“

az erdélyi falu magyarságért, tehát érted is küzd!

*

Küldd be az előfizetési díjat és jelents be új előfizetőt!

nok, hanem a magyar napszami ki most nem mehetett a munka val pénzt keresni, ingyen, adóval aratott a zsidónak. A munka termés és a magyar munka így dorolt minden hasznával egy zsidóság kezébe.

*

A tiszsaeszlári per ideje

a múlt század végén, amikor a csomó falusi, sőt belvárosi vallási fanatizmusban élő meggyilkolt a kis Solymosy terti s emiatt perbe fogták meg megratulva egész hatalom zsidóság. Pénzzel megvásárolták akkori Magyarország legeszele legtehetségesebb ügyvédjét, mint író is híres volt s olyanny tárgyabst rendeztetett vele a megfizetett tanukkal, amely visszahajgolt az egész világot. Hiába volt minden bizonyos a megfizetett tanuk wallomása a zsidóság javára billentette a nagy ügyet. S amikor aztán a hatalom kezdte bevonni, hogy a hányezer forinttal megvásárolták őket és valótlanságokat állítottak tehát az igazság kiderült, akkor legnagyobb arcatlansággal, igaz zsidó módszerrel külföldi zsidókkor állam hatalmat ar, hogy felmentse a vádlottakat. Hiteles okmányok tanuskodnak erről az eljárásról. Abban az időben kellett egy nagyobb külföldi köcsönt szereznie az országnak Rotschildék és a többi nagytők bécsi, párisi és londoni, sőt amerikai zsidók kerékén kijelentette hogy a kölcsönt nem adja meg az országnak, ha tiszsaeszlári saktereket emítetik. A felmentés megtörtént az ügyet tárgyaló törvényeszeki a nők — s... emlékiratát szerint — kénytelen át engedni a nyomok, különben a legszörnyűbb dolgokat műveltek volna a zsidó hitelzők Magyarországon... Idővel vezetett a Galiciából pájereszosan Magyarországra érkezett zsidók útja — a múlt század végén. Hogy pedig azóta mit művelt ez az idegen faj Magyarországon, azt már mindenki tudja. Aki a legújabb álljásokokra áruúdsokra, csalósokra kiöncsi, a olvasni a napilapokat, amelyek most kezdik leleplezni azt a hálálófengedetű bünszöveket, amelyet a zsidók szerteztek a magyar népfellen.

eljes leszegényítést ígérnek a szövetségesek Délkelet-Európa földműves-népének

A tengelyhatalmak ellen harcoló szövetségesek töböránál egyre-másra ártják az Európa-rendezésre vonatkozó háború utáni terveket. Ezeket a terveket az jellemzi, hogy kivétel nélkül Angliának, az USA-nak, vagy a Szovjetnek szükségleteiből indulnak ki.

egy-ellen egy sem veszi figyelembe Európa helyzetét, kívánóságát, népeinek élet-igényeit.

Európa ma a háború győzelmes fejeződésétől egy olyan politikai rend megteremtését várja, mely az összes arpai népeknek és államoknak az igazságosság és biztonság legnagyobb értékét hozza majd meg és egyben olyan gazdasági rendet hív életre, amely lehetővé teszi az életszínvonal emelést, a szociális problémák átfogó megoldását egy egészséges gazdasági rendszerben.

Ezzel szemben a szövetséges a délkelet-európai államokat két lehetőség elé állítja: választhatnának a kapitalista nyugat, vagy a bolsevista kelet uralma között. Legfeljebb arról lehetne szó, hogy az érdektérleteket megosztanák és választóvonalat húznának Délkelet-Európán keresztül a kapitalista-plutokrata és a bolsevistamarkista érdektérlet között.

Mit jelentene a város uralom Délkelet-Európa számára? Mindenek előtt a gazdasági kasszi, majd a lakosság teljes elszegényedését. A Szovjetunió többnyire zsidó gazdasági irányító csak ipari gigantokban, vagyis óriási termelési egységekben tudnak gondolkodni, ilyenek létesítésére azonban Délkelet-Európában nincsen mód, mert itt nem találhatók olyan óriási nyersanyag-lelőhelyek és nagyteljesítőképességű bányák, mint a Szovjetunió területén.

A kollektív mezőgazdasági terelésre sincs igen mód Délkelet-Európában, mert

hiányoznak a nagy mezőgazdaságra hasznosítható területek,

mint amilyenekkel Ukrajna, a Kubánvidék, vagy Turkesztán rendelkezik. A mezőgazdaságban itt ezenfelül aránylag igen sokan dolgoznak, hiszen Magyarországon például a mezőgazdaságra hasznosítható terület minden négyzetkilométerére 60, Romániában 81, Bulgáriában 89, Szerbiában 104 fő jut, míg ezzel szemben Németországban csak 47. Az extenzív kollektív gazdálkodás tehát nemcsak rosszabborszába döntené az önálló földműveseket a kelet-európai államokban,

hanem feleslegessé tenné a mezőgazdasági munkásság jelentős bányavadat is, nem maradna más hátra, mint az elnyomorodás, a népesség feleslegének elvándorlása, vagy kényszerkitépeltetés a Szovjetunió belsejébe, az ipari proletariátus névtelen rabszolgaiomégének vagyápisására. Délkelet-Európa vagy stratégiai határvidék lenne a bolsevisták következő támadási célja, vagyis Nyugat-Európa és Anglia ellen, vagy pedig teljesen kipusztított terület. Erre kár is már több szót vesztegetni.

A kapitalista lehetőség

sem biztosítana jobb életlehetőséget a kelet-európai népek számára, hiszen Kelet-Európának gazdasági kapcsolata az USA-hoz és Európa nyugati részéhez mindig problematikusak voltak. Európa délkeleti része jóformán semmi olyaniseml a Brit Birodalom, vagy ami érdekelté a Brit Birodalom, vagy ami Amerika nagy kapitalistáit, eltekintve Brit néhány bányakoncesszióitól. A Brit Birodalomnak és az USA-nak mezőgazdasági termelési békében túlfutni is elég saját szükségleteinek kielégítésére. Eppen ezért a délkelet-európai térség csak igen korlátozott mértékben tudná megvásárolni a kapitalista nyugati hatalmak ipari termékeit, hiszen jai hatalmak kivül semmivel sem agrárcikkekben, ezekre pedig az USA-nak tud fizetni, ezekre pedig az USA-nak és Nagybritanniának nincsen szüksége, vagy ha szüksége is volna, semmi esetre sem lenne hajlandó megfelelő áron megvásárolni, a világgiaici ár pedig a gazdák teljes tönkremenetelét jelentené Kelet-Európában.

Emlékeztetnünk kell arra, milyen katastrófiális hatású volt az ólósó tengertőlúti gabona versenyé a délkelet-európai agrár államokra

A gabona világgiaici árában bekövetkezett zuhanás rohamosan csökkentette az európai agrárállamok vátentetét az európai agrárállamok vátentetéről. Ezek az államok elzárkóztak az iparekkel behozatalától és maguk is saját ipart építettek fel. Európa ipari állami vizsont beszüntették az élelmiszerek és egyéb mezőgazdasági termények behozatalát Délkelet-Európából és maguk is fejlesztették mezőgazdasági termelésüket.

Az USA és a Brit Birodalom nagy zárt gazdasági területekké fejlődtek, amelyek Európától többé-kevésbé önállóították magukat és figyelmüket az Európán kívüli piacokra és ugyancsak Európára irányították. Így fejanyagforásokra irányították. Így fejanyagforásokra irányították. Így fejanyagforásokra irányították.

európai államok mindjobban a Német Birodalomra, legközelebb fekvő jobb vásárlójukra és elszállítójukra kezdtek támaszkodni.

Az európai nagytér-gazdálkodás Németország vezetésével valóssággá vált, amely korábban nem is sejtett fejlődési lehetőséget jelent a jövőre nézve. Ebben a nagy gazdasági térségben, ahol kiegyenlítődnek a kelet-európai államok élelmiszer- és az ipari államok iparekkel-feleslegi, természetesen más törvények érvényesülnek, mint az úgynevezett szabad világgiaicban, amelyen a City és a Wall Street pénzügyi érdekei a döntők elsősorban. A délkelet-európai államok parasztságja já árakat kap és biztos piaca van.

Ilymódon növekszik vásárlóereje és fokozhatja az iparekkel-behozatalát, amely ismét betérjesebbé teheti gazdálkodását. A kölcsönhatás tehát teljes és áldásos.

Ebben rejlenek Délkelet-Európa nagy gazdasági lehetőségei. Technikai és anyagi hátramaradottságtól csak ezen az úton lehet megszabadulni és természetilei adottságait megfelelően hasznosítani. Csak ilymódon lehet a tömegek jövedelmét biztosítani. A gazdasági jövedel egyben a politikai és kulturális élet megszilárdulását is jelenti. Nem lehet kétséges, hogy a délkelet-európai népek mely megoldás mellett foglalnak állást!

Milyen legyen a szék?

A kényelmes szék legalább 45 centiméter széles, ülése 40 centiméter mély, magassága az ülés sűrűsödését is bele számítva legalább 43–45 centiméter legyen. Egyesek bűtámplájú székét, vagy karosszékét ne csináltsunk, mert kényelmetlenek és társzatók. A szék háttámlája a lapockáig érjen, vagyis átlag 84–86 centiméter magas legyen. A magas bűtámplájú szék csak úgy kényelmes, ha háttámlája hátrafelé a függőlegesestől 10–12 fokkal kihajlik. A támlaesony székéről kényelmetlen felállni.

A karosszék vagy kartámlásszék ülése 48–50 centiméter széles és 44–45 centiméter mély legyen. A kartámlák tölközé legálább 50 cm, vagy még nagyobb legyen. A karosszék háttámlája 12–14 fokkal dőljön hátra. A székülés teljes magassága besüppedve legalább 48 cm, a háttámlája pedig 5–18 fok dőlésű legyen. Az ülő butorok közé tartozik még a háttámlás pad, mely készülhet kartámlával és anélkül is. A padhely kétüléses, háromüléses, 1,30–2 méter hosszú.

gészségünk

A Marostól a nagyszebeni Petőfi-házig

Házak, képek, hangulatok Délerdélyből, a „régiségek városából”

Nagyszeben. Erdélyi tájakon robig égig a vonat... Megállás nélkül és suttogva rohan át kisállomások valóján, elárkák falvak és temetők mellett, más útra nyílt pályán vágatunk. A yorsvonat mintha szerelmes volna, íet, hogy minél többet mutasson ebből a földből. Így robigunk át a Maros völgyén. A solymosi várom még sphaem volt enyire mogorva és zárke, mint ezen a délutánon, de körülötte már új köntöst öltöttek az erdők. A tarka tavaszi színvegyületben csak itt-ott valami sötétzöld folt: fenyves. A kanyargó Maros mentén megyünk, egyre tovább. Majd besötétedik s a sötétben hirtelen nehéz eszepek paskolják az ablakokat. Akkor is tart az eső, amikor már letérünk a Szeben völgyébe.

Es másnapra kelve Nagyszeben sétányairól a fogarasi hegyek hóborította tetőit látjuk a napfényben megcsillanni, a Szeben hírdaró pedig már a szebeni hegyeket.

Ideérkezésünk, szelid szót használva, meglehetősen „régényes” volt azon a sötét, esős éjszakán. Meg kellett jár-

Folyondoros boltívek alatt

utcai átjárók, festői szegletek, itt-ott évszázados összveissaság, keskeny lépcsőfolyáratok. Magasteleji házak, erős színek. A hegyes terepen épült egykori vár utcai régi idők emlékeit rögzítik meg. Évszázados kövek maradtak meg és hamisítatlan alakjukban a házak. „Hellyel-közzel középkori város képe fogad” — olvassuk valahol. Csak az élet új a falak között: az emberek. Vagy — ugyanazok-e még az emberek is, és csak a ruhájuk, a külsejük változott? ... Nagyszeben a régiségek városa. Ezt igazolja minden. A Pemflinger Márk királybíró köcsipkés, repkényes reneszánszpalotája, amelyet 1545-ben vásároltak meg városbáza céljaira. Az ezertízszázötvenes évekbeli való „várostornya” a nyilvános órával s boltíves átjáróval. A Brukenthal-múzeum műkínesei és régiségei, lánocs könyvek, régi életet lehelő gyűjtemények is beszédes bizonyítékok. És ha valami igen régi, arról szelében-hoszszában azt mondják:

— Még a katolikus időből való. Egyebek közt itt az evangélikus szász főtemplom sok érdekességével. Rozsnyói János 1445-ből való híres freskójával, mely Krisztus keresztrefeszítését ábrázolja. És sok más épület a reformáció előtti időből.

unk Nagyszeben utcáit. Ismert és ismeretlen utcákon át vitt a döcögő konflis. Alátjárókon és felüljárókon keresztül, főmör falak határozatlan körvonala mentén és szűk sikátorokban. Az első szállódához értünk: nincs hely, minden szoba foglalt. Ugyanígy a másodikban, a harmadikban. Magánházaknál kezdünk próbálkozni. Egyre verte az eső a bérkocsi viaszkos vászon-fedelet. Minduntalan megálltunk és ilyenkor előzetesen karongfoglalt a kocsis s elvezetett a kapuig. Beszöngtetett vagy az ostorhegyleg kockogtatott meg valami ablakot. Így kaptunk „szivességből” egy szobát.

De azután deris, ragyogó nap virradt reánk.

Csupa boldogság sugárzott a két leányka szeméből, aki a külvárosból indult el kora reggel a város ódon belső utcai felé. Diáksapka a fejükön, irattáska a hónuk alatt. Magyarul csevegtek.

Mi is indulunk a napfényben.

Ami sejtés volt az éjtszaka, most érdekes, színes, ódon-hangulatú valóság.

Itt rendezték a boszorkány-próbát

És mindenkit megkap a régiség láza. Látogatás egy helyen. A háziasszony büszkeséggel mondja:

— Ez a város legrégibb háza... Itt volt a papok könyvtára... Persze a katolikus időben... Egy falhaépített szekrény: abba rakták a szereléseket a könyveket...

A város lakói szívesen mutogatják a régi, nevezetes helyeket. Például a kerék bástyát, amely ma színpad; a terep körülötte, amely egykor tavat alkotott: még a tizenhatszázadik század végén is

Itt rendezték a boszorkány-próbát

Úgy kellett volna sétálnia a boszorkánynak a tó tükrién (ha ártatlan), akár valami padlón. Egy alkalommal le is szakadt a hid a sok néző alatt... Aztán a megmaradt bástyák. Egy-egy céh védte volt ezeket. Ma a régi bástyát a modern ember szolgáltatára rancsolták. Villanyhuzalok vezetnek ide és áramatalkító van benne... Akár a bámsági Csákon, ahol a Csákyak régi fészkeinek maradványai, az ódon vártorony, ma vízvezeték torony, hogy abból lássák el a vizet a strandfürdő. Régi időkörül beszél Nagyszebenben a főtér egyik oldala is, a várostornóval szemközt. Ezen-

letesen egyforma, ormostelegji régi ház sorakoznak, köztük a szász comes-ek palotája. És egy magastetejű keskeny ház. Ez 1892 óta a Nagyszebeni Polgári Kör tulajdona. Matza Jánosnak, a kör néhai elnökének hagyatékából szerezte meg Zágonyi Gábor, Szalay Ferenc és Mike György. A körbe az 1837-ben alakult Magyar Olvasó Egylet is beolvadt. Sok kulturális elindulás színhelye volt. S ha a kör ma nem is fejtheti ki működését, itt talált otthonra a Magyar Népközösség, az egyik udvari helyiségben.

A sok régi ház között „régí szép, patriaciusházat” keresek, a múzeumban figyelmeztettek reá. A főtéri boltíves átjáró alatt a Schiller-térre jutunk, szembe vele sárgafalu, fehér díszes lakóház. Nyolc ablaka az emeleten, a földszinten pedig háromhárom ékesen kovacsolt vasrács megett ablak. „Strada Livezii — Wiesengasse 29.” Csendes ház, erős tölgyfakapuvál, valamikor bronzból öntött emléktábla volt a falán. Feiratra tudatja, hogy ebben a sárgafalu régi házban szállt meg 1849-ben Petőfi, amikor az öreg hím elfogalta a város.

A fehérdíszes, sárgafalu hallgatag ház Müller Erik győgszerész tulajdona. Petőfi Sándor a kaputól jobbközre eső lakrészen lakott. Ma egy-szobás-konyhás lakás van itt.

Az udvari részen fedett tornác húzódik végig az emeleten. Hátral az udvaron vadszőlő. Venyigit a tetőig felvarnának.

Régi tó: talán még Petőfi idejéből. Ilyen lehetett ez a csendes, álmotag udvar akkor is, amikor Petőfi itt állt.

... Megillatódva állunk e házban, ahonnan még erőszakkal sem lehet eltüntetni a magyar lélektész emlékét...

Tájékoztató

A bombakirokultak javára szánt adományok a 151.006. sz. postatakarékpéldányt csekszámra állva fizesse be. Befizetési lap minden dokányarudában 2 fillérért kapható.

A esz!kszámra e-nevezése: „B. M. a légihadadások áldozatainak megsegítése leteti számla, Budapest, 151.006.”

Töves befizetések elkerülése végett ezzel a jelzéssel a befizetési lapot el kell látni.

Természeti adományokat városokban a polgármesterhez, községekben pedig az előjáróságokhoz kell eljuttatni.

Kolostor- és váromok Csíkszereda körül

Történelmi idők, amikor a csíki papok is nősültek — Rejtélyek a két Somlyóhegy belsejében

A történelem átszalad a tájakon, de nem nyomtalanul. Ott hagy mindenütt valamilyen emléket, sokszor néhány kövvel, néhány tégladarabot. A többi elsöpör az idő, de a kövek sokáig megmaradnak, hogy az utókor tőlük el tudja apak és ósók hírét-nevét és tetteit emlégesse és dicsérje.

Csíkszereda és környéke a történelmi emlékek valószínűs lárháza. Bármelyik hegyoldalba vezet is utunk, a régimúlt idők levegője csap meg, mint erős tavaszi illat.

Igy például, ha a Filód felé vezetől országoton elhaladunk a Suta sötét fenyveserdeje mellett, szemünkbe árra emlékeztető hatalmas köcpit, mény ölik. Ott áll a Suta előtt, messze tekintve, mint egy űr, aki a tájra vigyáz. Az úgynevezett Vereskép ez, amely a nép lelkét ma is száz és száz legendával és memendondaival gazdagítja. A hagyomány szerint a tatár-

harcokat örökíti meg a Vereskép. Valamikor esata volt itt a szép mezőségben s a síremlék alá temették el a Szentléleknek udvarháza bíró Tompos nevű székely hőst, aki csekély háddával áll a beözönlő tatárokkal szembe. Egy másik népmonda szerint — és ez bír a legnagyobb valószínűséggel — Xántus Keresztes királybíró emelte a kápolnaszerű építményt 1694-ben egy tatárokkal vívott győzelmes esata emlékére.

Zsögöd és környéke három régi vár és erősség emlékeit őri. Érthető is, hogy e környéken egykor védelmi szempontból igen nagy jelentőséggel bírt Acsik felé. Itt először az Ott partján emelkedett Várterőt pillantjuk meg. A várakor még ma is kivethető, bár most már az egykori erősség helyén szántóföld van. Szép regék fűződnek ehhez a várhoz.

hogy azonban a főkirálybíró a földet, hogy a papot kiszabadítsák, az egyik dombon lefejeztette.

Kolostor a Kíssomlyó gerincén

A Somlyó hegye ugyancsak a történelmi emlékeknek egész sereg őri. A Kíssomlyó déli csúcsán kőtor volt, amelynek most is értékes maradványai vannak. A kolostor amint a tanulmányozás során kitűnik hatalmas védállás körüli építvény, ami azt is bizonyítja, hogy egyúttal a védelmi hely szerepét töltötte be. A templom feltehetően domb tetején, ami amellett bizonyít, hogy alatta kriptá lehetett. Valószínű, hogy egyike volt azoknak a kolostoroknak melyeket Szent István király építtet. Csak a későbbi némileg nyugodalmasabb időkben jöttek le a barátok a völgybe, ahol a jelenleg is fennálló kolostorokat építtették. Lősteiner rég egyházi történelméről szerint itt őrizték egyideje a csodotévő Mária-szobrot.

Tehát Nagy-somlyó is egy régi székely vár emlékeit őri. A Sóvár hosszú időkben szerepel a történelemben, nyomait azonban már úgyszólván teljesen magába itta a föld. A hatalmasra nőtt bukffák hallgatnak és már csak az itt-ott összegyűlt romhalmoz idézi a régimúlt időköt.

(h. e.)

Az asszonyi hűség vára

De vár a hígykor a fűrdő felett elterülő hegyen is. Ma már nyomai sincsenek a régi várnak, csak a lesimított tető bizonyítja, hogy itt fontos őrhelye volt a csíki székelyeknek.

A Hargita egyik alsó nyúlványán állt a Haramvár, amelyet a román megszállás alatt néhány dolgos tanár és diák ásnai kezdett s a fenyőkkel beöblött helyen igen sok régi eszközt találtak. A vár — amint az ásatások alkalmával bebizonyult — tűzszében pusztult el s egyike azon székelőföldi erődítményeknek, amelyek gondos és céltudatos ástás során nagyban közreműködnek abban, hogy népiük homályba vesztett történelmét megismerjük.

Egy szép rege a zsögödi nép felkékben ma is fenyvesen él. A vár esata háza ment. Szépséges hitvese dobogó szívével várta ura visszatérését. Ejjnapon át ott állt az egyik kiszögellő sziklászárten. Ura azonban csak nem jött. Istennel, meghall valahol a tatárokkal való véres harcokban. A szégyen asszony lába már benyomult a kőbe, hfr azonban nem jött a férjéről. Ott temették el a hitvesi hűség példaképét a szikla alatt s ott alszik ma is.

Másik érdekes hely Zsögöd mellett a Pap-hálya nevű hely. Azt az idejé hozza emlékeztünkbe, amikor a protestánsizmus már Csíkba is utat talált magának. A székselység tömegesen tért az új vallásra s maguk a pópok

is többen lettek az új vallás hívei. Egykori jelentés szerint az akkori csíki egyházközégsben tizenhátr pap közül tizenketten tértek az új hitre és meg is nősültek. Attért és megősiált Gyergyai István nevű pap is. Az akkori főkirálybíró, Mikes Kelemen Gyergyai Istvánt elfogatta és a csíkszeredai várbán őrizet alá vette. Mint-

Mi okozta a száj rossz szagát?

Egészséges fogó és gyomró embernek a reggeli szájszagos után eltűnik a száj rossz szaga. Ha ez nem következik be, mindig kézenfekvő a gyanú, hogy valami olyan baj van a szervezetben, amely közvetve okozza a száj rossz szagát. Így például odvas fogak, fogszékelygyulladás, foghús gyulladás, a garatmandulának a megbetegedése okozhat kellemetlen szájszagot. Ugyancsak oka lehet ennek a betegségnek idült légúrhurut, vagy különböző gyomorbántalmak is. Azt természetesen nem is kell hangsúlyoznunk, hogy az ápolatlan szájszab az ételmaradékok erjedése igen kellemetlen következményekkel jár, mert nemcsak hozzájárul a fogak gyomró megbetegedéséhez és romlásához, hanem kellemetlen szagú száját is okoz.

Az elmondottakból következik, hogy a kellemetlen leleségét az alapból megszűntetésével lehet eltüntetni. Mindenesetre az orvos tudtára pontos útbiztosítást adni. A szálya és szederlevéltea mindenesetre enyhítének a bajon, különösen akkor, ha a szájnyalakabartya, vagy a foghús van gyulladásában. Ha természetesen a baj a fogszékelyben, mandulákban vagy gyomorban van, az említett teák használata nem ér semmit. Mindig gondolni meg kell tehát vizsgáltatni, hogy a baj a foghús, a száj nyálkahártyájának, a légzőszervek, vagy az emésztőszervek megbetegedése folytán keletkezett-e?

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség

A „dög“ körül

dög időtlenül és szárosan előtűntek. Az orrán levő acélkampóba, jó közel. Aszal hústák ki íméntől, melyet magának vajt, tán nyében, hogy elrejtse a bántott elől, jól törási tűshelyeket tipor. Fekszik előtűnt. Hullá. Tehetet-ly. Agya, szíve, a ravasz szerkeszt, az acéledénybe gyümölcsöt anavoreul romboldásra bujtja, mellette in. Óvatos kezek kigyomlátlák a füllékeit s a gyilkolásra edzett ba, lám, most küledroasi udvaron ány, öregesen töprengő gyermekek omoly felnőttek között érthetetlen, emre hívott, különböző csoda.

gyermekek arcán az öreges komolyság a romokból nőtt borá, mely rajon dúsan táplálkosik dall udvarán, dült házak pusztaságán. Ezek a gyermekek pár zseccajos óra zivatord-á sokat nűttek, hűsők is vannak kűtűk, férfit érok s romok ugárán ma versenyre kelnek gondtól daco-ít, építő nagyokkal. De most egy ismét ismét gyermekek s csudára tűnek az udvar zugában, hol világ-ó újját befejezte és önnagába bi-aklolt a bomba. Nézik: milyen nagy milyen zömök. Majd szettektintnek esonkára tépett falak felett a tájon, mely minap víg hancurozások terepe t. S utána már megint nem gyer-kekek.

Utána már megint komoly nagyok. elkűk gyermekviságát eltemette öröskörűl a sívár romhalom, amely-en a dög, mintha csak azért maradt oina meg felnemrobant ének, hogy semtől-szembe lássuk: aszonyok, gyermekek életét ilyenek ölték. Mint az a bomba, egy a nagy seregből, me- get álnok messzeség rázúdított föld- mintes házak dolgos városára. Miért? Ki értli? Úgy lehet, talán gyáva és álcsó öngazolásul, zázott otthonok felszálló porával vakítva gyanakoló einkosót. Mindegy. Itt van s tűnőde- tünk felette, gonosz indulatok bolos gyümölcsén, a dögön, mely a tiszta, eszendés udvar keretében fonák és cel- falan.

Utazott hajón és repülőgépen, du- zadó izmok és remegő gépek sietlették, hosták, hogy lehajítsák a tavasz csit- lagszéporkás egéből egy szegényes ház kiczi udvarára, három lépésmire a

véna faltól, mely mögött magyar gyermekek nyugodtak, míg a véz üvöltő, szorgos híre el nem űzte a sz- mikről az álmot... Igen, a bomba — ez és társai, melyek megszakták a romboldásban —, igen, a bomba, az öre- gítette korán komolyra a gyermekek arcát, — de az edzett, a zsenecimű karból temelve is építő hősi kart. És így támadt egy új leventehad, mely rettenetheletlenül áll a gúton s igaz segítség ott, ahol gonosz messzeség ártó dühe pusztulást szít.

Igen, a bomba. Körbe állva, nézzük. Egyrés mellett gyermekek és nagyok. A por arcukat, ruháikat belepte. Reggeli hűs szellő meg-meglepyez, s arcunkra sodor egy-egy tiszta szármot a közelben virágzó méla fáról, amely a forgszeles zivatarbon sértetlen gyű- möleségért maradt. Nézzük a bombát. Aztán hallgatag elszéledünk. Vár az élet s a munka: a dög mellett nem

desoroghatunk, de a képét mind el- visszük magunkkal. Úgy visszük el, akár egy névjegyet, melyet valaki le- tett asztalunkra, valaki, aki címűds szavaikkal rég kalmárkodott nyugalm- ottunkunkban, hogy lássuk is és meg- ismerjük mindíg.

HOBAN JENO

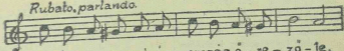
AZ ECET VITAMINTARTALMA

A szesz vagy szesz-sz folyadékok ecetsavas erjedése útján került ceetek valószínűleg nem vitaminmentesek. Lehetőség, hogy még a bigított szesz- ból nyert erjedési ecethe is jut egy ke- ves vitamin az ecetsavképző bakteriu- mok révén, a borecet ellenben kűtsűg- kívül tartalmaz B- a gyümölcsöc- esleg C-vitamint is, mert a vitam- nok a szerves savaknak az ecetre jala legzetes lőménységű iránt nem érő- kenyek. A facettben, valamint a kő- miai úton nyert ecetsavat tartalmazó ecet eszenciában és ennek hígítása ré- vén nyert ecetben vitaminok ninc- esenek.

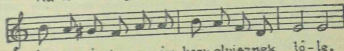
NÉPÜNK SZELLEMI KINCSEI MINDEN HÉTÉN EGY NEPDALTI

Katona vagyok én

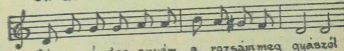
Rubato, parlando.

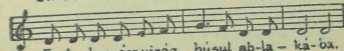
Ka-to-na va-gyok én, orszá-g ö-re-ző-je,

Sir az é-des anyám, hogy el-bis-znek lő-le.

Sir az é-des anyám a roszán-meg gyászól

Fe-ke-te gyász virág bú-sul ab-la - ka-óa.

2. Megpendült harangom, pánccelozott kardom,
Nem szabad énekeim az égyben meghalnom.
Áldozom életemet az ország jóvára,
Forgatom fegyverem vitézek módjára.

Akik előttünk jártak...

NEMZETÜNK AJANDÉKA A VILÁG KULTURÁJÁNAK

Ezer esztendő történelmünk folyamán számtalan esetben védők jégverrel, vagy a tudomány és művészet eszközeivel az önk emberi értékeit. Nyugat műveltségét mi is fejlesztettük, a világ kultúrájához mi is hozzájárultunk. A magyarságnak nem kell idegen népektől kölcsönkérnie nagy férfiak és asszonyok emlékeit, hogy történelmének lapjait velük ékesítse fel. Sokszor közölt már a „Magyar Nép” cikkeit azokról a magyarokról, akik a történelemben már elfoglalták helyüket, akik külföldön, hazánktól messze, idegenben éltek és alkottak, vagy harcoltak s ezzel öregbítették a magyarság általános nemzeti értékét.

Beresényi László

Beresényi Miklós gróf sokszor megfordult külföldön. A Rákóczi-féle szabadságharc kitörése előtt két évet töltött Rákócziaval Lengyelországban. 1711 után egész életét kint töltötte külföldön, mint a magyar emigrációnak Rákóczi után kimagaslóbb alakja. De külföldön a Beresényi-nevet mégsem ő tette ismertté és máig is ennégetté, hanem Beresényi László. Ő azonban külföldön s elsősorban Franciaországban sokkal ismertebb, mint itthon.

Székesi Beresényi László gróf 1693-ban született. Apja Beresényi Miklós, kevéssel előbb kapta a grófságot, lett aranykamarás, utóbb titkos kamarás, tanácsos. Ég és megye főispánja, később Felső-Magyarország főhadbírója. Rákóczival belső barátságba került s innentől kezdve sorsa Rákóczi Ferenc sorsával fonódott egybe.

Fiaának sorsa is Rákóczi sorsának lett függvénye. Mikor tanulmányait Ungvárott és Kassán befejezte, Rákóczi odavárta került. Az akkor már Erdély fejedelme és a vitélő magyarországi rendek vezénylés fejedelme volt. Apja ekkor országos főhadbíró és a kormánytanács első szenátora. Ilyen körülmények között nagy pályá befutása várt a fiatal Beresényi Lászlóra. 1708-ban, tizenkilenc éves korában már százados és kornács volt a fejedelen nemzeti testütségben s az emlékeztető tréncsnél csatában rettentően a hitországgal harcolt. Résszel még a roumhányi ütközésben Felkésült Ungvár várának védelmére. Máj 1711 februárjában a Lengyelországba kimenő fejedelemmel tartott s közbet nem is tért vissza Magyarországra.

Húszonhárom éves volt, amikor 1713-ban Franciaországba küldte. XIV. Lajos, a napkirály egykori szövetségeseinek, Rákócziának ajánlatára a főúri ifjak saját testőrgánátosainak százasodó névezte ki. Ezzel indult el Beresényi László szülőföldje katonai pályafutása. Hét év alatt ezredesi jutott fel. Ekkor volt harminc éves.

Eredetként ment el Rostokba, hogy ott a magyar emigránsokból francia szolgálatban megszervezze a Beresényi-huszárezredet! Katonai karrierje még csak ezután lendült fel.

Ezerhatszatharmincötven dandárnak három évvel több társának is, ismét négy év múlva altábornagy lett a francia armádiában. Ekkor már semmi kapcsolata sem volt hazájával s annak ügyével. Apja már 1736-ban Rákóczi 1785-ben meghalt. Édesanyját, Drugeth Krisztina grófnőt két éves korában elvesztette s édesapja második felesége is már több mint húsz éve halott volt. Francia nőt vett feleségül, Welt-Girard Annát, Franciaország teljes hazájával, annak ügye teljesen az ö ügye is lett.

1741 és 1747 között lovassági főparancsnokként működött Flandriában. 1753-ban elnyerte a Szent Lajosrend keresztjét s 1758-ban, hatvankilenc éves korában, amikor már közel felszázda szolgált a francia királyokat, a legnagyobb francia katonai méltóságba jutott, Franciaország marsallja lett!

A hatalmas katonai pályafutást elért Beresényi Lászlónak egy évvel később Maria Terézia kegyelmét adott. Ekkor már rég elenyészett itthon a Rákóczi-felkelés emléke s a francia marsallt idomos és tanácsos volt va-

lamiyen szállt Bécshez is hozzá. Nagy kort ért meg. 1788-ban, nyolcvankilenc éves korában hűnyt el a nemzeti Lusacnyban helyeték 61 nyusvára.

Beresényi László különösen osztrák örökösödési háborúban is nagy szerepet s az általa alapított Beresényi-huszárezred világhírűvé lett. A magyar vitézet és a magyar vaskatona erejével állttele át a franciák fölére, a francia legények szívére. Egy sajátosan magyar katonatípus lett világhírűvé. Páratlanul álló katmai karrierjével bizonyította. hoválat tudott lenni az iránt a nemzetről, amely hontalanságában fogadta.

Talán az is vezette lendületre katonai pályafutása alatt és a különböző harakterek, amikor ezreléte vezetett hogy a magyar nemzetnek és a franciáknak közös volt akkor az érdek. Bécs és a Habsburg-náz győngyök. A Magyar utóemlék megérdemli, hogy a közélet lezarlább szavégyt elvlassza az fidesapjától, akivel soká összekövezik.

ELŐZZÜK MEG A TEJHIBÁKATI

A tejhibák megelőzése, leküzdése önmagától, a hiba természetétől adódik. Ha megszüntetjük az okot, meg-zónja a tejtípus is. All ez különösen a már friss tejen mutatkozó, valamint a kémiai okokra visszavezethető tejhibákra. Nehézebb a helyzet a tejhibák többségét alkotó bakteriumos tejhibáknál. Ezek leküzdése és megszüntetése végett mindenek előtt tudnunk kell a tej fertőződésének helyét és módját. Ismerve ezeket a fertőtlenítésben meg adva a hiba leküzdésének módja is. Tejhibák elkerülése céljából fordítsunk mindig nagy gondot a tej szakszerű termelésére, kezelésre, eljuttatására és szállítására, amennyiben pedig a tejhibák takarmányra vonatkozhatnak vissza, vále tisztasság meg észszerűen az állatok takarmányozását.

Savanyú bor

DAVID IVÁN ELBESZÉLÉSE

Délután beborult. Vártuk, hogy megcsappan. De később megvékonyodtak a felhők s nem lett eső. Ahogy megint világosabb lett a világ, elindultam sétálni. A hídon túl mentem, majdnem a falúig. Oda, ahol az egyik ház lakói még a városból kapnak polgárjogot, a szomszédok meg a községvárdra járnak. Az ember úgy képzelte, hogy emeletes, nagyablakos kőház az egyik, a másik pedig tornácos, faragott kapus, falusi „élet”. Pedig itt mind a két ház egyforma volt. Az egyik is, a másik is vályog falu, szegény ház. Rongyos gyermekék ténfergetek az utcán és dibatos nagy ütemére verte egy kislány a rongybaba fejét az árok széléhez. Sűrű volt a szürke égbolt s csak a gyermek szeme ragogott.

— Rossz-csont, ez majd tud banni a jehérnépekkel, ha megné, — gondoltam és azt is megstudtam, miért tetszik úgy a fiúcska arca. Sándorkárhoz hasonlít, a barátomhoz, akit az utcánkban löktek. Ott csupa zsidógyerek állt az aszfalton s neki olgón szép ferdévágású szeme van és olyan bátor a kiáltása, hogy összebarátkoztunk. Iparos az apja, káddáregéd. Az egyik szőgyárban dolgozik. Az ucca végén már kettőn vagyunk keresztény honfoglalók Sándorkárhoz.

Tovább mentem még egy darabig, de a városka emléke nem tűnt el a levegőből. Ússott utánam a motorok, kémények, piszkos emberek szaga s nem akart végszakadni ennek a ragaszkodásnak.

Visztorfordultam. A kicsi hídnál van a Kovács Pista korcsmája, bementem leöltönni az út porát.

Az öregasszony negyed bort tölt és nem fogadja köszöntésemet, Pista bácsi az asztala teszi az üveget s melléje a poharakskál.

— Itt van, — mondja, mert nem szokta elküldözgetni a vendégeit.

Költőm a halványzöld, gyöngyöző bort s clérzékenyülök, mert a küküllőmenti jó borok jutnak eszembe. Hol maradtak azok? Hátar van közöttünk. S az enyvedbűlök szőlők levét, a misriszlőt s a gyulafehérvári püspöki borokot ki issza vejeim?

Megkóstolom a bort. Jó.

Ize is van, zamata is, csak egy kicsit csipős, hiszen gyöngyözik. Most virágzik a szőlő, forrik a vére. De jó, öreg bor. Van ennek értelme! Tudja az öreg korcsmáros, mit vásárol. Bent a városban ilyen nem kap az ember tíz pengőn alál.

Hefivásár volt ma, nagy a forgalom. A sarokasztalnál két férfi és két asszony iszik. Falusiak. A férfiak csiz-

mát, az asszonyok fejkendőt viselnek, de a kabátjuk városi szemét, olyan hasznaltalan, semmire-sem-jó városi kabát. Már négy negyedliteres üres üveg van az asztalon. A férfiak felváltva töltnek.

A mellettük levő asztalnál két városi polgár iszik: iparosok lehetnek. Nyugodalmos, nagy hasuk van s a felső ajkuk bölcsen vonul az alsó fölé. Ezek egy szót sem szólnak, hűmögnek néha s ritkán töltnek. Szemben velem két férfi. Gazdák. Városi ruhájuk van darócából. Ők sem tudják, hova tartoznak.

Még a bajuszomat sem merem tépni, nehogy kikacagjanak. Érsem, hogy itt valami ismerős közösség van. Ha nem is tudják egymásnak a nevét, de egymás tartoznak. Nyilvánvaló dolog, hogy ezek együtt fognak szólni, vagy kacagni az első alkalommal. A három asztal közössége.

Cigarettát sodrok, jó vékonyat, amilyen a bor mellé kell s rád keccintek a gyujtóval. Aztán nézem a bort az üvegben, amely jótíz és erős. Akkor

valaki lezsalál egy kerékpárról az asztal előtt s befőn. A nadrágja összeszorít a bokáján, a láma alatt degeszre mött irattáska, nyakkendője nim csak fekete kalapja és a szivarzsebbe lógó acél óralánc mondja, hogy tulajdonosa kézbesítő, vagy más hivatalos személy valamelyik egyesületnél.

Aggony Isten. Egy negyed beinstállok, — bóké meg a kalapját s on áll a hideg kályha mellé.

Megkapja a bort, a csapos asztal teszik eléje. Tölt, iszik. Akkor jön egy vidám arcú ember. Szőke bajusza bő lapos sapkája, a nadrágja neki is lakázásra alól a csipetkőtől. Biciklista.

— Szerousz, földi! — köszönt rá másokra s elindul a hasas iparos asztalához.

— Aggony Isten, — s leül. A szék odább húzza egy kicsit, hogy ne is tőn egészen az asztalukhoz, de még vetűk legyen. Ez a pallér, ismerem. Nem illehetett más asztalhoz, mert csak azok iparosok a korcsmában. Ha ne is építészek, mint ő, de ma már ne élünk a céhek világában, szabad más al is vegyülni. Csak nem nagyobb szél is húzta el a széket.

— Van-e kenyér, földi? — int szemöldökével a tömött irattáskára.

— Van fenét, — mondja a másik.

— Pedig azt gondoltam, van.

— Madarászról jövök.

— Igen?

— Hát.

A szőke bajusz hangos pallér iszik egy kortyot.

— De azért ázik valami a pakk-tó kában hátul.

— A biciklin?

— Azon.

— A Fűrődruha.

— Tán fűrődétl Madarason? — kacag a másik.

— Megpróbáltam, — szerényked a kézbesítő s pipát húz elő, tömőköd kezd, rágyújt.

A két gazda asztala is oldám lesz. — Madarason fűrődött! Hm. Tán fekete tóban?

— A fekete tóban fűrődött, — veszi át a szót a falusiak s kacagnak. férfiak is, de az asszonyok! Fogatlo szájjal jobban lehet, messzebbre hal

...Kocognak. Mert a fekete tó —
Kaga.

— A fekete tóban! Hi-hi!

— Ok a kővérek hallgatnak. Nem is-
a kézbesítőt s illetlenség volna
kogni a furdést. A gazdák mások
és szabad. De ők városiak, bent
ők a piac mellett, őket kötelezt az
születeli-tisztsé.

...szorosra a Kállyha másként ol-
dál elő egy ládán s szunyad.
...mit mondania s nem akar hal-
nemni. Fakó és unalmas az arca.
...szed lesz. A kézbesítő puffyogtatja
ját, kiadzik. Gyufát gyújt s szolja.
...megint megguyítja s végül a
gyogára fogja, nem kioldók vele
li. Azt mondja:

— Jó séta volt. Így bicklik. Ma-

...többiek mással törődnek, halkan

...lnek s csak hárman hallgatunk.

...főcsomósra s a kézbesítő a kállyha

...rit, én az osztalód a borommal.

...nem állt le senki, pedig ők is

...góságok. Ujabb cigarettát csinálók

...szom kegyetlenül. Töltök egy po-

...tal s megrizom. Még egy pohárral

...tadt az üvegekében. Úlok s hüm-

...bök magomban, bálicsködni, mint

...többiek. Csend van, senki nem szól.

...... az ivó, mintha itt soha rossz szó

...hangzott volna. Ezek az emberek

...... azért jöttek be, mert sokat dol-

...... elfáradtak s a bor felüdtt. Az

...... előment s milyen jól lehet utána

...... borint, lefeküdni!

...sogy így elmélkedem, hogy ezek

...... emberek, eszembe jut, hogy itt én

...... nek a legrosszabb. Ok nem gon-

...... nek arra, hogy én milyen vagyok.

...... nek boldogabbak, nem keresik a roz-

...... De az én fejemben rohannak a

...... bolatok, az előleg jut eszembe,

...... két hónapja vettem fel s amiért

...... írtom még egy svt sem, aztán a

...... tra gondolok a látom Margitot,

...... gy örültem sír a börtönben, énekel,

...... adódik és bolondul szerelmes. Lám,

...... hall nők, dráma, börtön s egyéb

...... nek dolgok járnak az eszemben. He-

...... gy milyen nyugodtan és békésen ül-

...... ezek az emberek itt körülöttem!

...... lehet ilyen egyszerű kispolgárnak

...... De az embernek mindig annyi az

...... tés, ahányat megtanult s ahányról

...... tés, hogy van. Könnyű s művelt-

...... tés nélkül boldog volna az ember, —

...... bolom.

...rend van s jó a bor, békés embe-

...... Jó ez a felóra. Így, csendben. Így

...... nek élni mások is.

......kkor ideges kiabálás az utcán,

......nyok, gyermekek visítanak s egy

...... is kiált volanút. Zűrzarav, senki

...... érti, mi történt. Az emberek az

...... hoz tolonganak, a korsósáron

...... megeléml s vajjon mi lehet?

......rancigálják a férfit. Szóvány, fe-

......kép ember, kibombolt gatlérol.

— Hát Sándorka! — mondja li-
hegye. — Ahogy jöszott a sarikon, ott
a Kőrösi bolja előtt, hőt jött egy autó
s elütötte. Ott ment ki a szemé s az
gyujteleje is. Meghött. Rendőr jött s
minden.

— Melyik Sándorka? — sápadok el.
— Hát a kádáré. Onnan a szomszéd-
accéból, — mondja a lárhozó.

— Szegény, — mondja a Forcsmá-
rosné s ennyivel tntést el a Kicsi borbó-
tom halátát.

— Szegény, szegény! Miért nem vi-
gyáztok rá jobban? — mondja föl-
nyesen a feketekepű.

— Hm. Azért, mert zabigyerek volt,
— állapítja meg hűlezen a korsósá-
ros. — Az anyja szeggyellette s van elég
rajta kióvil meg.

S most látom, milyen gonosz lett az
arca.

Egy percre csend lesz. Akkor a falu-
siak felcshelődnek.

— Ejsze, mi menjünk haza ...

S előttem is megszavanyodik a bor.
Soha még ilyen utálatos lörét nem
ittom.

A TEJ ZSIRTARTALMÁNAK MEG- ITÉLESE A TEJ FÖLNEK VASTAGSÁGABOL

A tej zsirtartalmát nem lehet meg-
bizhatóan megállapítani a föl vastag-
ságából, mert a főlképződésre nagy
befolyást gyakorol a hőmérséklet, az
idő, a tejrejtő vastagsága, az olény
alakja, a sajtanyag duzzadt állapota
és a zeirgolyócskák nagysága. Ezért,
bár néhol még használják a tej föl-
nek mérésére szerkesztett készülékeket,
az úgynevezett kremométereket, ennek
a zsirmegállítási eljárásnak a házár-
tásban sem tulajdonítanak értéket.

A TERVGAZDALKODÁS BEVEZE- TESE A MEZŐGAZDASÁGBA

Juressek Béla földmívelésügyi mi-
niszter a tércs átvétele után megadta
azokat az alapelveket, amelyek szerint
a mezőgazdálkodás irányítását, vagyis
a tervgazdálkodást be kell vezetni. A
mai idők legfontosabb parancsa a
nemzet kincsének, a magyar földnek
erőit a lehető legnagyobb mértékben
a termelés szorgalmába állítani. Nem
előleg tehát a termelés folytonosságát
biztosítani, hanem azonfelül többet
kell termelnünk, mint eddig. A másik
alapvető elv a mezőgazdálkodás fejlé-
lesztése, előre kidolgozott tervek szer-
int, hogy az európai önellátás szük-
segleteinek kielégítéséhez minél nagy-
obb mértékben tudjunk hozzájárul-
ni. Ez viszont egyet jelent az öszerző
termeléssel, a modern gazdálkodással, a
föld termőerejének gyarapításával, az
állatállomány minőségis zsinvonala-
nak emelődésével, amely kérdéseket úgy
kell megoldanunk, hogy a mezőgazdál-
kodás megfelelő jövedelmessége is
biztosítva legyen. Polymatban van te-
hát egy nagyszabású munkaprogram
kidolgozása, amelynek első része a kö-
zelebbi teendőkre vonatkozik, míg a
második része a tervgazdálkodás teljes
megvalósítását szolgálja a magyar
mezőgazdasági termelés és értékesítés
jövő viszonyainak figyelembevételé-
vel.

A SZENTJÁNOSKENYÉRMAGLISZT, MINT A GYÜMÖLCSÍZEK KOCSO- NYÁSÍTÓ ANYAGA

A földmívelésügyi miniszter 1944
december hó 31-ig terjedő időre meg-
egedte, hogy a szentjánoskenyérmag-
lisztet a gyümölcsízék és gyümölcs-
kocsónyák gyártásánál korsonyásítási
anyagként használhassák. A vonatkozó
miniszteri rendelet a hivatalos lap
keddi számában jelent meg.

Gondoljon honvéd hozzá-
latozójára s rendelje meg
számára a

MAGYAR NÉPET

A MAGYAR NÉPET

akár a laktanyába, akár
a frontra elküldjük neki

MAGYARORSZÁG ÉS A NAGYVILÁG

Honvédsapátok harcra
Galicában

honvéd vezérkar főnöke az elmúlt évadta ki 13-ik hadjelentését a sapolatok harcairól. A jelentés Kolomédától nyugatra erős szövetségek támadtak napok óta a hadsereg arconalót. Honvédok és német páncélos gránátos csapatok szűz és kemény elhárító harcban megállították az ellenség előretörését, majd gyors és erőteljes elmozdítással kiindulási állásaikba tértek vissza a bolsevistákkal. Az ellenség vesztesége ügy emberben, mint a harcokban igen tekintélyes. A honvéd csapatok arconalót több részről támadták felderítő és tüzérségi tevékenységet jelentettek, amelyek során a zászlóaljnyi erővel végrehajtott támadások ellenük voltak visszavontak. A hadjelentésben kapcsolatosan illetékesek a honvédek közölték, hogy a németek a nyugatra folyó harcok megkezdésére és kemények voltak. Ezekben a harcokban különösen a páncélos csapatok tántak ki, akik a küzdőket német páncélosgránátos csapatokkal. A harcok sikerében a honvédek hozzájárultak a harcok győzelmében beavatkozó német csapatok és zuhanóbombázó kötelékek. Ezek során 12 szovjet páncélosot löktek ki és a légvédelem két ellenséges repülőgépet semmisített meg.

Az orosz támadások seholsem érték meg a honvédek. Bár egyes helyeken az ellenség részéről bevetett nagy embererővel túlsúly helyi betörést eredményezett, ezeket csapatunk határozott támadása az ellenségnek súlyos veszteségeket okozva mindenütt rögtön visszaverte saját eredeti vonalainak. A magyar hadsereg arconalót több részről támadták felderítő és tüzérségi tevékenységet jelentettek, amelyek során a zászlóaljnyi támadásokat is megállították, ezek azonban még a saját vonaluk előtt mind összeomlottak. Egy helyi támadás elhárítása során a magyar csapatok 33/1. hegyi vadászad.

Ellenséges berepülés
légterületükbe

Május 19-én a késő esti órákban fél századon egy ellenséges repülőgépek és kisebb kötelékek léptek be területünkbe. Általában a Duna-Tisza-területen haladtak észak felé, majd északkeletre fordulva északon és északkeletre hagyták el az ország légterét. A támadásról nem érkezett jelentés. Az ellenség zavaró jellege volt.

Május 20-án a kora hajnali órákban észak felől ellenséges repülőgépek repültek be és a Dunától keletre lévő légterületünk átszelve délen távoztak. Valószínű, hogy ezek a gépek azonosak voltak a május 19-én este észak felé átrepült ellenséges gépekkel.

Belpolitikai élet

A képviselőház május 24-én, szerdán ülést tart. Csütörtökön délelőtt 10 órára a Felsőházat hívták össze. A Felsőház ülésének napirendjén az új kormány kinevezéséről szóló kormányzó kézirattal olvassák fel.

Vitéz Rátz Jenő miniszterelnök-helyettes Sárospatakon, ahol a tokaji-hegyaljai választókerület képviselőjelöltjeként jelölték, nagy beszédet mondott.

A miniszterelnök-helyettes a Magyar Megújulás Pártjának újszavával „az ősi magyar földön új magyar életet” kifejezéssel foglalkozott. A Kárpát-medence egysége megköveteli, hogy ezen a földön csak egy politikai akarat érvényesüljön. A másik politikai követelmény az, hogy egy ilyen területen bizonyos földrajzi egységen is érvényesül és hibát követ el az, aki nem számol az egységségi helyzettel. Amint a magyarság nem mehet túl hatalmi céljaira a Kárpátokon, éppúgy a Kárpátokon átnyúló államiságok sem számíthatnak hosszú életre a Duna medencéjében. Példa rá Csehszlovákia, amely az első hűvösebb történelmi szellő hatása alatt összeomlott.

A Magyar Megújulás Pártja jelentésének másik része így szól: „új magyar életet”. Ennek az életnek újnak is kell lennie, de magyarnak is. A magyar életnek azonban sok vonatkozása felülvizsgálatra szorul. Az idő rohan, a technika halad, a szín perceről-percre változik. Azzal az elavult apparátussal, amelyet a parlamentarizmus mai formája jelent, nem tudunk az idők rohanásával lépést tartani. Sürgős szükség van a parlamentarizmus megreformálására. Mi csak egykamarás országgyűlést akarunk — mondotta a miniszterelnök-helyettes. Az egykamarás országgyűlés megválasztását nem a mai választási módszerrel gondoljuk végrehajtani. Nemzetszervezetet akarunk építeni. Ez a nemzetszervezet képviselő a politikai akaratot az egész országban és ennek egyes tisztviselői jutánban be az országgyűlésbe, mint annak politikai része. A másik rész, az úgynevezett hivatalrendszer képviselői alkotják, akik a politikai akarat képviselői mellett a szakszerűséget képviselnék. Ezeknek az eljövendő társadalmak megvalósításával nem egy dolgot kell megvalósítani, hanem

valamennyi népi erő egészséges összefogására. Természetes, hogy ennek megvalósítása érdekében az egész országvezetést át kell majd alakítani. Decentrálisra kell majd átállítani. Igen sok adminisztrációs teendő van a majd a minisztériumok válláról. Az új nemzetszervezeti államban a minisztériumok csak irányító és ellenőrző tényező lehet, nem pedig adminisztrációs szerv.

— A programadásnak egyik igen nagy akadálya a háború. Hiába mondja valaki, hogy ez nem az én háborúm. Elbe a háborúba, akár akarták, akár nem, bele kellett kerülünk. A mi országunk olyan hadak útja, mint például a Rajna-vidék vagy a Pó síksága. Nem volt abban semmi prófétai tudás, amikor 1937-ben megmondtam, hogy 1940-re készen kell lennünk. Amikor 1936. őszén a hadsereg fejlesztésére 1700 milliót kértünk, azt mondták: ez az ember megőrült, vagy nagyzoló.

— A fegyvervezérlés sajnos elkövetett. Másfél évet vesztettünk fegyvervezérlésünk megindításánál, mert az első pénz 1938. májusában áll rendelkezésünkre, a helyett, hogy 1936. őszén kaptuk volna.

— Ez a háború a legnagyobb fegyverkezési lázban tört reánk. Haderőnk kellő fegyverrel nélkül ment ki Oroszországba. Olyan feladat elé állították honvédségünket, amelyet az kezdetől fogva nem is tudott volna megoldani. Az 1943-i oroszországi eseményekkel kapcsolatban egy kint parancsnokló magasállású magyar tiszt azt mondta: Egyesek szerint a magyar hadsereg elvesztette becsületét. Ez tévedés! A honvéd, a baka és a tiszt egyaránt igenis nem vesztette el becsületét, csak azok az urak vesztették el, akik a kellő pénzt a magyar haderő felszerelésére annakidején nem adták meg.

— Ma is kint áll egy hadseregünk. Nagy szövetségesünk jóvoltából ma megvannak azok a nehézfegyverek, amelyek azelőtt hiányoztak. Az eredményt mindenki látja. A háborúban nemcsak a mennyiség, hanem a minőség is számít és végső fokon az a döntő.

— Ebben a házában pedig nyugalmnak, rendnek és fegyelemnek kell uralkodnia. Nagyon kérek minden magyart, őrízze meg a magyar ember annyira jellemző nyugodtságát és bölcsességét. Ma minden magyar összefogására van szükség. Az a magyar, aki ezekben a súlyos napokban, amikor életéről-haláláról van szó, nem találja meg a másik magyar kezét, árulja a magyarságnak. Ha a mai kö-

riülmények között nem tudunk mindent akkor és úgy megvalósítani, ahogy szeretnénk, ez azért van, mert minden gondunk arra irányul, hogy a Kárpátok előterében harcoló derék fiataknak mindent megadjunk, amire a harc győzelmes befejezése érdekében szükségünk van. Ha a város ellenesség tudna történi a Kárpátokon, hűgűzek el, Magyarország csak volt, de soha nem lesz — fejezte be beszédét vitész Rátz Jenő miniszterelnökhelyettes.

Csatay Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter a magyar rádióban a Hősök napja alkalmából vasárnap beszédet mondott.

— Hősök nélkül nincs nemzet — mondotta többi között. Történelmünk minden korszakát hőseink áldozatkészsége, világszerepügyük be és nélkülük már régen elpusztult volna. Hőseink hódolás nélkül befeláldozásának köszönhetjük, hogy a népművelők sodrában súlyos évszázados megpróbáltatások után itt állunk a népek tengerében. A hősi halottakra való emlékezés azonban nem gyászünne, nem halottaknapja, hanem büszke, öntudatos kegyelet azok iránt, akik hemzselünk megváltásával biztosították magunknak az örök életet. A jelenlegi nagy világháborúban, amidőn népek sorsa föl el újabb évszázadokra, a Hősök napjának különös jelentősége van. Újból harcol a magyar. Önvédelmi harcot folytat egy keletről jövő veszély ellen, amely teljes megsemmisítéssel fenyegeti mindazt amiért élni érdemes. Önvédelmi harcot folytatunk

A nagyvilág

A keleti harcér

A keleti arcvonal déli szárnyán a bolsevisták az eddigi harcok súlypontjaiban megismételték támadásait a nékültől azonban, hogy sikerült volna lerombolni a német állásokat. Butorólki nyugatra több századnyi erővel végrehajlott szovjet vállalkozás omlott össze már a nehézt nem ütegek elhárították. Grigoriopolól nyugatra a bolsevisták újonnan felsorakozott pánceios alakulatokkal megismételték támadásait a rugalmas német állások ellen, hogy a körülzárt szovjet kötelekkel újra felvehessék az össze költetést. A támadásokat a német csapatok elhárították.

Világszerte délkeletre több szovjet támadás megihusult az előretolt biztosított állások előtt.

Egyébként a keleti hadszíntéren nem voltak jelentős harci események. Az átmeneti csendet mindkét részlől az elkövetkező szovjet támadásösszeapás előkészítésére használják fel. A főszerepet ezidőresemint a légierőviszi, amely mindkét részlől igyekszik zavart a másik fel előkészíteni.

az öntudatra ébredt európai népek közösségében. Újból harcol a magyar és nemzeti becsületünkhez híven új hősök születnek, akik életükkel és vérükkel váltják meg nemzetünk új vérezedes létét. De nemcsak a külső arcvonalban teremődnek hősök, akik fegyverrel a kezükben tartóztatják fel az orosz milliók pusztító áradatát, hanem hősök születnek a belső arcvonalon is, ahová repülőerődökrl szórják alá a halált védtelen asszonyainkra és ártatlan gyermekeinkre. Ezért a mai nap a multra való kegyeletes emlékezés mellett új hőseink napja is: azoké a honvéd hőseinké, akik fegyverrel a kézben minden feláldoznak a hazáért és azoké a háttérben hőseinké, akik a hadiüzemekben és létfontosságú munkahelyeken a terrorbombázók bombázóporai közepette is áldozatos bátorsággal teljesítik a magyar haza iránti kötelességeiket.

Márton Áron püspök Kolozsváron

Márton Áron dr., Erdély római katolikus püspöke Gyulafehérvárról Kolozsvárra érkezett, hogy felszentelje a teológia végzett növendékeit. A pappszentelés díszes külsőségek között történt meg a Szent Mihály templomban. A katolikus hívők nagy tömegben vettek részt a felszentelésen, örömlüknek adva kifejezést, hogy újra üdvözölhetik főpásztorukat, Márton Áron dr. püspök a papok felszentelésekor mondott beszédében a felebaráti szereleire és az igazság hirdetésére hívta fel az új lelkeseket.

Az oroszországi harcér

Az elmúlt héten Cassino romvárosa és a tirreni tengerpart között változatlan erővel tombolt tovább a nagy csata. A küzdelem heve az arcvonal különböző pontjain tovább fokozódott. Az 5. amerikai és a 8. angol hadsereg körülbelül 10 hadosztállyal támadta a német állásokat és minden egyes négyzetméter területért a legelkeseredettebb harc folyt. A szövetséges csapatok igen nagy veszteségeket szenvedtek. A legelkeseredettebb küzdelem a Monte Maio térségében tombolt. A szövetségesek nyugat felől megpróbálták megkerülni a hegytömböt, azonban a német csapatok ellentámadásba mentek át és visszaverték az ellenséget. A Monte Maiótól keletre, San Andreánál a szövetségesek hatszor támadták az arcvonal teljes szélességében, de itt sem tudtak elérni komolyabb eredményt. Az angoloknak és amerikaloknak a legnagyobb erőbevetés ellenére sem sikerült egyetlen helyen sem a rugalmas német védelmi hálózatot felszakítani. Az ellenség rendkívül nagy veráltozatokkal fizetett az élet kisebb

területnyereségekért, amelyeknek művelni haszna nem áll arányában azokkal az áldozatokkal, amely megkövetelték. Az ellenségnek nagyobb pánceios erőkké végrehajtásai, hogy a Cassinótól nyugatra lerohanják az új német vonalakat, mind összeomlottak. Az ameriaknak a tirreni partvidéken sikerült ugyan megszállniuk Formia helységeit, miután az a német védők természetesen kiürítették, de azok a kísérleteik, hogy az Itri körüli térség fölött uralkodó magaslati területet is átörjék, végrehajlásukat. A német csapatok a tanál az előreugró arcvonalat keltették. Az Aquinótól délkeletre főtértségben a sok tüzérsséggel és szárharcosított támogatott ellenséges második mind megihusultak a négyvezerek összpontosított tüzeiben az angol-amerikai ofenzívára megdöce, május 12 óta a németek pánceios löteket szét.

A légiharc

Az angol-amerikai légierő az elmúlt héten erős kötelékekkel támadást intézett németországi, román és szerbiai városok ellen. Amerikabombázók behatoltak Berlin fölé, ahol a ledolott bombák épületeket és a lakosság körében veszteségeket okoztak. A német légierő viszont az a légvédelmi tüzérsséggel 71 ellenséges négymotoros bombázót lőtt. Amerikai bombázóköttelek csúszkótkön támadást intéztek Plojești városra, az olajárnyak a támadóköttelek kedvezett, az elhárítás azonban nem ellenére kiválóan működött.

Heves légiharc volt többek közt Belgrádtól délre. A beérkezett jelentések szerint az amerikaiak a légierők sokan további 34 repülőgéppel vezettek.

Hirtelen meghalt Szegezmoszkvai püspök

Moszkvai jelentés szerint Szegezmoszkvai püspök 78 éves korában meghalt. A halál oka agyvérzés.

Szegezmoszkvai püspök neve azért volt világhírű, mert a Sztalin-féle új társadalmi politikát segítette megvalósítani. Mint moszkvai metropolita tárgyalta szovjet vezetésével a régi ortodox egyház jogainak helyreállításáról. Az egyháztól egyezséggel Sztalinnak azt alkelták elhárítani angol-szovjet szövetségekkel, valamint a világ közvéleményével, hogy Oroszországban a szovjet bűnszéknek és az emberi életnek korszaka kezdődött. Természetesen minden maradt a régióban, mert orosz egyházak főfelügyelői jogszovjet biztosok tanácsainak kezelt maradt, amelynek tagjai túlnyomórészt vallásosok voltak.

MAGYAR NÉP HIRADÓJA

OLVASÓINKNAK, MUNKATÁRSINKNAK, A MAGYAR NÉP MINIBARÁTJÁNAK KELLEMES ÉS KÖZÖSI ÜNNEPEKET KIVÁNK.

HOGYAN AKADÁLYOZZA MEG A FÖLDMIVÉLSÉGI MINISZTERIUM ERDÉLYI KIRENDELTSÉGEK ALLATEGÉSZSÉGÜGYI OSZÁLYA A FERTŐZŐ LÖBETEGSÉGEK ELTERJEDÉSÉT

Háború idején különösen a hadra-
lított sereg állományában kétféle fertőző állatbetegség újí fel a fejét: a takonykór és a lovak rühössége. Mindkét betegség nagymértékben csökkent a honvédseregek üllőpesztését, de a visszatérő csapatokhoz lovak az otthon lévő lovakat is megfertőzték, ami által a mezőgazdasági területen folytonosságban zökkenők lehetnek. Hogy az utóbbi téren milyen egy vesztély rejt magában e két betegség elterjedése, arra beszédes példát szolgáltat a második bécsi döntés után visszakerült erdélyi területeken ugyancsak elterjedt takonykór és rühösség.

A takonykórnak két alakja van: a jélt és a nyílt takonykór. A réjtett takonykór a gümőkórhoz hasonlóan pangva fejlődő, gyógyíthatatlan betegség, amely addig, amíg csak a első szervekre szorítkozik, külsőleg nem ismerhető, de különböző elváltozásokkal, vérvizsgálattal, stb. fel lehet ismerni. A szervezetnek nincsen olyan része, amelyben eltávolozások ne elettekzenek, de főképpen a tüdő, aáj, lép azok a szervek, amelyekben leggyakrabban fejlődnek ki takonykór elváltozások. A nyílt takonykór nál a kóros elváltozások az állaton kívülsej is könnyen felismerhetők, a bőrön, különösen a végtagokon elsősorban az orrban fellépő geunyes ekélyek formájában. Nyílt takonykór os lovak társaitak is könnyen megfertőzik pl. az itató- és etetőedények tján. A betegség az emberre is könnyen átragad és gyógyíthatatlan.

A földmivélségi minisztérium erdélyi kirendeltsége állategészségügyi sztyála a visszacsatolt erdélyi területeken az egész állományát kórmegállapító eljárásnak vette alá és alapos munkával sikerült a takonykór teljesen kiirtania. A betegségnek csúájában való elfojtása érdekében Erdély területén mintegy 500 takonykór os lovat írtottak ki állami kártalálás mellet.

Most, hogy a vitágháború hullámai magyar határ közelébe értek, újra emáll az a vesztély, hogy a katonai

megmozdulásokkal és a menekültek által behozott lovakkal ismét behurcolják ezt a veszedelmes betegséget. Eppen ezért a földmivélségi minisztérium erdélyi kirendeltsége minden intézkedést megtett arra, hogy a határon áthozott állatok, különösen azok, amelyek az országban maradnak, kórmegállapító vizsgálat alá kerüljenek. A beteg állatokat a határon nem engedik át és a gazdák által már megvásárolt lovakat megfigyelés, ú. n. vesztégrár alatt tartják.

A földmivélségi minisztérium erdélyi kirendeltsége nyomtatékosan felhívja a gazdákat, hogy legyenek figyelemmel a takonykór esetleges fellépésére és az előforduló eseteket azonnal jelentsek be az állategészségügyi hatóságoknak: a járási főszolgabíróknak, illetőleg a megyei város polgármesterének.

A másik, különösen háborús időkben fellépő fertőző betegség a lovak rühössége. A betegséget a rühatkák okozzák. szerszámok, istállóberendezések útján fertőzik. A rühös lovak kezelésének ma már igen hatásos, olcsó és gyors gyógymódja ismeretes. A rühös lovakat kéndioxidtal teltített gázkamrába állítják, ahol a fejlődő gáz a rühatkákat megöli. Két hét múlva a kezelést megismétlik.

A földmivélségi minisztérium erdélyi kirendeltségének támogatásával minden járási székhelyen gázkamrákat létesítettek, ahol a rühös lovak gyógyítása állatorvosi felügyelet mellett történik. Ugyancsak fertőtlenítők a lézerszámot, pokrócokat és a lovak istállóit is. A gázkamrák felállításával a rühös lovak száma nagyarányú csökkenést mutat.

VÉGETÉRTÉK A NÖVENYEGÉSZSÉGÜGYI TANFOLYAMOK

A vidéki m. kir. Növényegészségügyi Közretek a földmivélségi mi-

A
magyar nép
lapja a

MAGYAR NÉP,

a
MAGYAR NÉP
olvasója a
magyar nép!

nisztérium megbízásából az idel tavá, azon 27 helységben tartottak növényegészségügyi szaktanfolyamot. A tanfolyamok tananyagá minden esetben alkalmazkodott a helyi viszonyokhoz, vagyis azokon elsősorban annak a növénytermesztési ágának az állati és növényi kártevőivel és az ellenük való védekezés módjával, a sikerrel használható növényvédőszerrel, továbbá az ilyen gépek és eszközök megismertetésével foglalkoztak, amely növénytermesztési ág (gyümölcs, szőlő, szántóföld, stb.) a tanfolyam helyén és környékén uralkodó jellegű. A tanfolyamok résztvevői nemcsak elméleti, hanem gyakorlati oktatásban is részesültek és egy-egy tanfolyam 20—30 tanítási órára terjedt. Az ország különböző részein rendezett tanfolyamok az idén 1050 gazda végezte el. A tanfolyamok aróvzslágnak, amelyek a helyi gazdálkodásuk és a hatóságok képviselőinek jelenlétében tartottak, bejárólótték, hogy a tanfolyamokra a gazdáknak nagy szükségük volt és hogy az ilyen tanfolyamok sikerrel szolgálják a szakoktatás fejlesztésének ügyét. Ennek folytán a jövő évben még nagyobb számban fogunk hasonló tanfolyamokat rendezni.

A FÖLDMIVÉLSÉGI MINISZTERIUM ERDÉLYI KIRENDELTSÉGE NEK 1944. ÉVI BAROMFI-AKCIÓJA

A népius baromfitenyésztés minőségi színvonalának emelése érdekében a földmivélségi minisztérium erdélyi kirendeltsége ebben az évben is kedvezményes áron baromfit oszlatt szét a működési területéhez tartozó vármegyék gazdái között. Az akció lebonyolításával az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületet bizta meg.

A baromfi-akció keretében 1000 darab Rhode-Island, 1000 darab kendermagos nemesített magyar kakas, 300 darab pekíngi gácsér, 300 darab pekíngi tojó, 400 darab nemesített magyar gunár, 400 darab nemesített magyar tojó és 100 darab bronzpulykakakas kerül kiosztásra.

Az akcióban elsősorban kisgazdák vehetnek részt olyan községekből, ahonnan nagyobb számú igénylő jelentkezik és a kiosztást a népius baromfitenyésztés színvonalára indokoltá teszi és ahol a kiosztott baromfi szakszerű gondozása és továbbtenyésztése remélhető.

A kiosztásra kerülő baromfi szállítása augusztus hó 15-től 31-ig történik. A baromfi kedvezményes ára darabonként: tyúkfeléknél 10 pengő, kacsa feléknél 12 pengő, tüdfeléknél 18 pengő, pulykánál 15 pengő, de a földmivélségi minisztérium erdélyi kirendeltsége fenntartja magának

